

Ung i helsevesenet

For Barnesykepleierforbundet lokallag Oslo

Unge funksjonshemmede

Paraplyorganisasjon for 38 organisasjoner og grupperinger av ungdom med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom

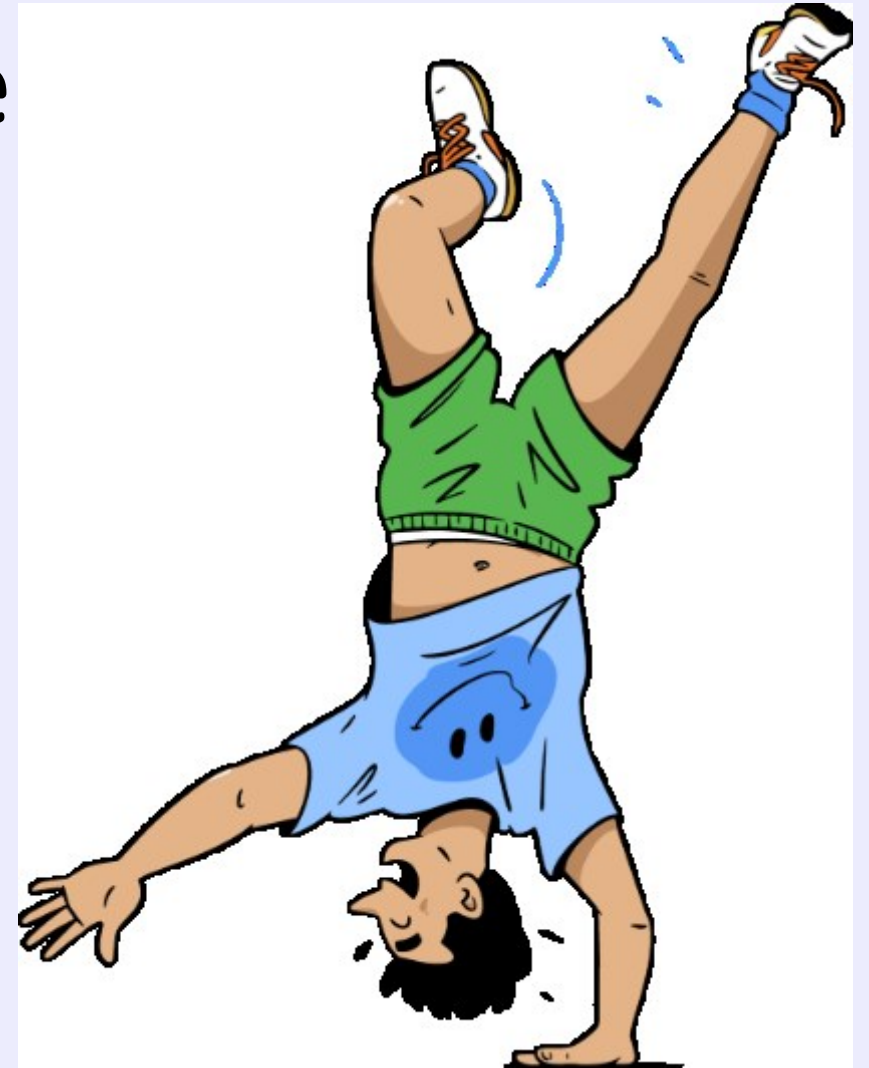
Over 25 000 medlemmer som representerer et stort mangfold

Ung i helsevesenet

- Ungdomstid vs. Kronisk sykdom
- Helsetjenester tilpasset unge
  - Verken barn eller voksen når det gjelder kunnskap og behov
- Slik det er i dag...
  - Overveldende, belastende og uoversiktlig
  - Hindrer deltakelse i samfunnet

En god ungdomshelsetjeneste

- Økt kapasitet og overskudd til å være ungdom på lik linje med sine jevnaldrende
- Økt samfunnsdeltakelse og bedre forutsetninger for deltakelse på lik linje med resten av befolkningen
- Bedre psykisk og fysisk helse
- Bedre fremtidig forhold til helsevesenet
- Bedre evne til å ivareta egne helsebehov i voksen alder

Barn og unges rettigheter

- Rett til tilrettelegging
- Rett til å bestemme selv
- Rett til innsikt og kontroll over hvilke opplysninger om en selv som blir delt

Brukermedvirkning

- Er en rettighet i seg selv, men også sentralt for å innfri andre helserettigheter
- Får unge medvirke?

Individnivå

- Tilgang på informasjon om egen helse og behandling
- Anses din stemme som like viktig?
- Taushetsplikt

Individnivå

To eksempler:

- *Psykisk helse*
- *Seksuell helse*

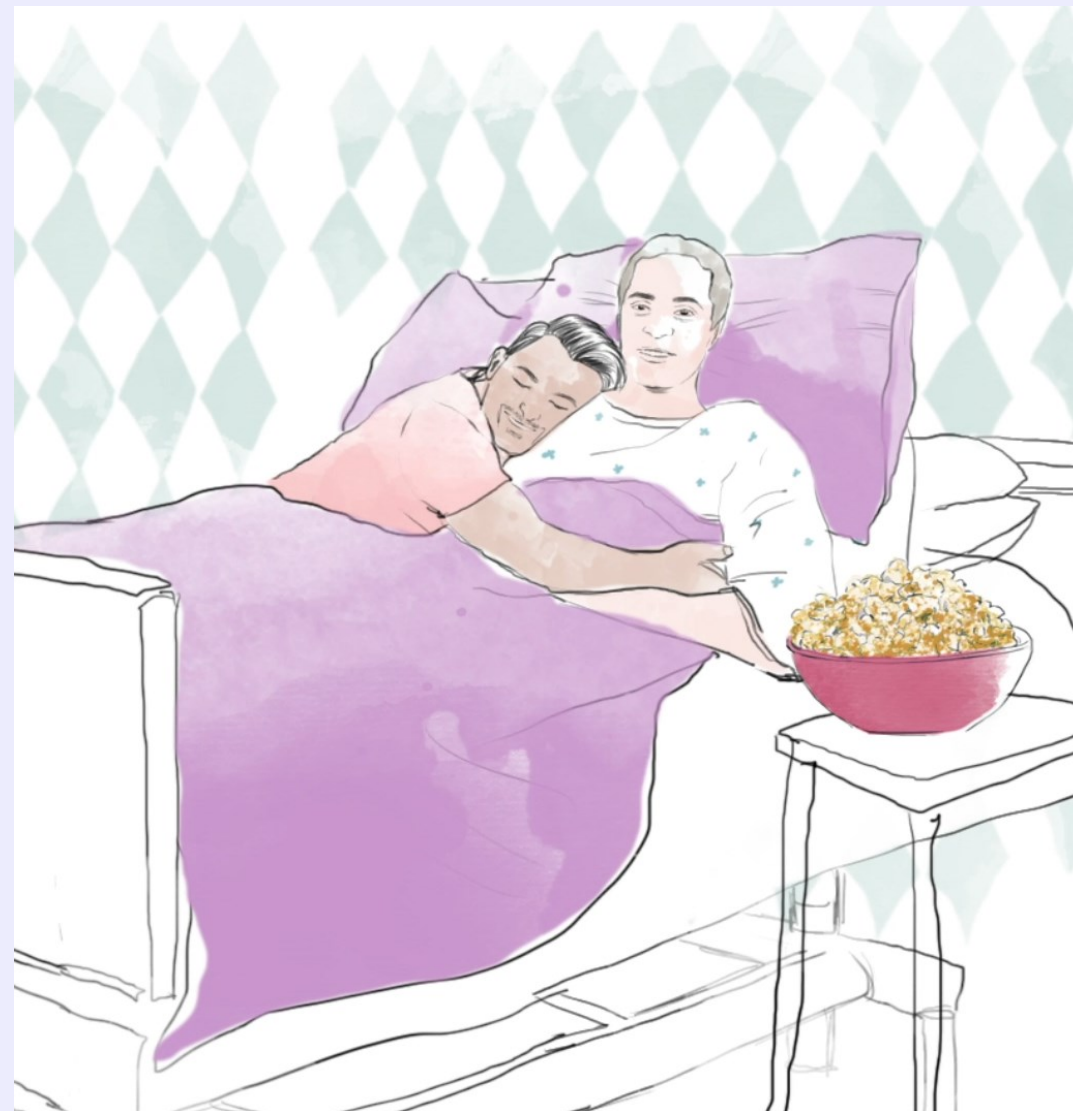
Ivaretagelse av psykisk helse

- 1 av 4 ungdommer med kronisk sykdom opplever dårlig psykisk helse
- 3 av 5 opplever at deres behov ikke ble ivaretatt i helsevesenet
- 1 av 3 mangler støtte i overgangen fra barne- til voksenavdeling
- 1 av 2 opplever at helsepersonell ikke tar opp temaer som tanker, følelser, selvbilde eller livssituasjon

"Spørre meg om andre områder i livet mitt enn kun om fysiske plager, forsøk å se sammenhengen mellom levekårsutfordringer og dårlig psykisk og somatisk helse"

Tips fra unge

- Spør direkte hvordan fysiske plager påvirker tanker og følelser
- Lytt til ungdommens opplevelse av situasjonen de er i
- Ta alle henvendelser på alvor, ikke forvent at det "går over"
- Spør om flere områder i ungdommens liv enn kun fysiske plager
- Stol på din evne til å snakke med unge om følelser og livsmestring

Møtet med helsevesenet

- Tabu eller et ikke-tema, ikke forventet at en har en seksualitet
- Barriere for å oppsøke hjelp

«En gang var jeg veldig usikker på om jeg var blitt gravid og ville ta en test. Jeg fikk snakke med en sykepleier som sa; hvorfor skal *du* det? Jeg følte at jeg ble behandlet annerledes enn andre» Kvinne, 25 år, cerebral parese (CP)

Tips fra unge

- Vær den som tar opp temaet
- Tilby informasjon om seksualitet
- Se hele mennesket
- Ikke anta at et liv med funksjonsnedsettelse er vanskelig
- Ikke alle med funksjonsnedsettelse er sårbare og utsatte
- Unngå begreper som normal og unormal
- Husk det interseksjonelle perspektivet
- Aldri avvis en ungdom som spør om seksualitet
- Øv på å snakke om seksualitet
- Henvis til generelle hjelpetilbud
- Finn ut hvor ekspertene er
- Kontakt brukerorganisasjoner
- Snakk om det flere ganger!

Tjenestenivå

Ungdomsråd

- Skal sikre unges medvirkning på tjenestenivå (og systemnivå)
- Fungerer eller likt som andre brukerråd

Forutsetninger for ungdomsråd

- Definert plass i helseforetakets organisasjonsstruktur
- Skal representere alle unge ved foretaket
- Andre unge skal kunne komme med innspill
- Ungdomsråd skal ha en ansvarlig koordinator
- Medlemmer skal få god og tilpasset opplæring
- Arbeidsoppgaver skal være tilpasset ungdom i form, tid og sted
- Selvbestemmelse over hvordan arbeidet skal organiseres
- Vedtak og bestemmelser skal følges opp av ledelsen

**Ivaretar dagens helsevesen
unges rettigheter?**

**Kjenner unge til egne
rettigheter?**

Ung i helsevesenet oppsummert

- Unge trenger gode overganger
- Unge er verken barn eller voksne
- Unge blir ikke i tilstrekkelig grad hørt
- Unge får ikke i tilstrekkelig grad nok informasjon
- Unge har ikke tilstrekkelig informasjon om egne rettigheter og muligheter
- Legg til rette for god brukermedvirkning

Hvor kan unge oppsøke informasjon

- [Unge funksjonshemmede](#)
- [Mental Helse Ungdom](#)
- [Ung.no](#)
- [Helsenorge](#)
- [Barneombudet](#)

- Ungdomsråd
- Egne brukerorganisasjoner

Takk for oppmerksomheten!

Nora@ungefunksjonshemmede.no

975 16 879

Ungfunk.no